गते वापि जातस्वाज्ञाधिपो भवेत् । आज्ञास्थानगते सूर्ये भूमिपुत्रेऽथ वा युते। केन्द्रान्विते तदीशेऽपि क्रूरामाज्ञां करोति सः । आज्ञाधिपे मन्दयुते रन्ध्रनाथेन संयुते । क्रूरांशे केन्द्रराशौ वा क्रूरामाज्ञां करोति सः । मानाधिपे केन्द्रयुते शुभयुक्तेक्षितेऽपि वा। क्रूरषष्ठांशसंयुक्ते सौम्यामाज्ञां करोति सः । राहुमन्दयुते माने रन्ध्रे राहौ ध्वजेऽपि वा । नीचस्थे धर्मभावेशे क्रूरामाज्ञां करोति सः । शशाङ्के कर्किसंयुक्ते गुरुशुक्रनिरीक्षिते । पारावतादिभागस्थे सत्कीर्त्तिसहितो भवेत् । तदीशे शुभसंयुक्ते शुभमध्यगतेऽपि वा । शुभग्रहाणामंशे वा सत्कीर्त्तिरहितो भवेत् । कान्तिस्थानाधिपे सौम्ये स्वोच्चमित्रस्ववर्गगे । सौम्यषष्ठांशके वापि सत्कीर्त्तिसहितो भवेत् । तदीशे देवलोकस्थे सिंहांशे शुभनायके । बलपूर्णे विलग्नेशे सत्कीर्त्तिसहितो भवेत् । पापग्रहाणां सम्बन्धे मानेनाथे बलान्विते । क्रूरषष्ठांशसंयुक्ते सत्कीर्त्तिसहितो भवेत् । अपकीर्त्तियुतो जातः कर्मस्थे च रवौ शनौ । पापांशके पापदृष्टे पापमध्यगतेऽपि तत् । शुभग्रहाणां सम्बन्धे मानतद्वायकेऽपि वा । स्वोच्चे वा स्वगृहे वापि जातो मानी दृढव्रतः । इङ्गितज्ञोऽपि मानी स्यान्माने जीवेऽथ वा शुभे । तदीशे शुभसम्बद्धे शुभमध्यगतेऽपि वा । पापे माने पापदृष्टे तदीशे नीचराशिगे । पापराशिग्रहांशके वापि मानहीनो भवेन्नरः । मानाधिपे चरांशस्थे बन्धुरसहितो भवेत् । स्थिरांशस्थैर्यसंदृष्टे मृगयात्र द्विदेहगे । षष्ठेशे कर्मराशिस्थे कर्मेशे मन्दसंयुते । केन्द्रत्रिकोणगे वापि दासी दासान् विनिर्दिशेत् । कर्माधिपस्यांशपतौ शनिसम्बन्धसंयुते । षष्ठाधिपस्य सम्बन्धे बहुदासान् विनिर्दिशेत् । शुभग्रहेण संदृष्टे कर्मराशौ तदीश्वरे । भानुपुत्रेण वा युक्ते बहुदासान् विनिर्दिशेत् । कर्मनाथेन वा भुक्तिप्रत्ये पूर्तिं विनिर्दिशेत् । तत्र पापसमायोगे जातुर्दौर्वल्यमादिशेत्''।

वर्षलग्नात् दशमभावफलादिकं नील०ता० उक्तं यथा

''सबलेऽवृपतौ स्वस्थे राज्यार्थसुखकीर्त्तयः। स्थानान्तराप्तिरन्यस्मिन् केन्द्रे गृहसुखाप्तयः । इत्थं बली रविः स्वस्थः पूर्वार्जितपदाप्तिकृत् । एकादशेऽस्मिन् बन्धुं स्याद्भूपामात्ययुधोत्तमैः । रविस्थानेन्दिरा लग्ने वा राज्याप्तिर्भोग्यदा । नीचेऽर्के पापसंयुक्ते भूपाद्बन्धवध दिशेत् । सिंहे रविर्बली स्वस्थः स्थानलाभनृपाश्रयः । स्थानान्तराधिकाराप्तिः इन्दुः सारपदे बली । स्वेशलग्नेशयर्मेशेत्यशाको राज्यदायकः । वर्मेशे राज्यसङ्गमेऽर्केत्यपाले महाक्षपः । शनिस्थाने कुजः पश्यन् सुयहां पापलग्नतः । नृपभीतिं वित्तनाशं दद्याद्दशमगो यदि । दैवज्ञे त्रिनवस्थेऽस्मिन् दग्धे नष्टेऽघसञ्चयः । मन्दोऽवृपोऽधिकारी त्रिधर्मगे धर्मवृद्धिदः । तस्मिन् दग्धेऽपि नष्टे च पापलग्नर्मनिन्दकः । दैवज्ञोऽदृक्फलं स्वर्थे गुरावित्यं नयार्थभाक् । तत्रस्था सुस्थता पुण्यागमपापं खलाश्रयात् । स्वतो स्वेशे रवौ स्वस्थे वर्मेसुयशिलं यदि । लग्नाधिपेन राज्याप्तिरुक्ता वीर्यानुमानतः । धर्मकर्माधिपौ दग्धौ धर्मराज्यक्षयावहौ''।

दशमहाविद्या स्त्री दशाष्टा महाविद्या । "काली तारा महाविद्या षोडशी भुवनेश्वरी । भैरवी छिन्नमस्ता च विद्या धूमावती तथा । बगला सिद्धविद्या च मातङ्गी कमलात्मिका । एता दश महाविद्याः सिद्धविद्याः प्रकीर्त्तिताः'' इति तन्त्रोक्तेषु दशसु देवीमूर्त्तिभेदेषु ।

दशमालिक पु०।देशभेदे २तद्भूपे ३तद्वाहिजने च बृ०व०। "तथैव रमठाश्चीनास्तथैव दशमालिकाः" भा०भी०६अ० ।

दशमास्य पु० दश मासान् गर्भे स्थितः यत् । दशमासान् व्याप्य गर्भे स्थिते बाले। तथाभूतस्य गर्भात् सुखनिर्गमाय पाठ्यमन्त्रकलापं ऋ० दर्शितं यथा ।

"यथा वातः पुष्करिणीं समिङ्गयति सर्वतः । एवा ते गर्भ एजतु निरैतु दशमास्यः" ऋ० ५।७८।७ । "यथा वातो यथा वनं यथा समुद्र एजति । एवा त्वं दशमास्यः सहावेहि जरायुणा" ८ । "दश मासाञ्छयानः कुमारो अधिमातरि । निरैतु जीवो अक्षतो जीवो जीवन्त्या अधि" ९ । "एतदाद्यृक्त्रयं गर्भस्राविण्युपनिषत् ।"एतदाद्यृक्त्रयेणासौ सप्तवद्भिः स्वयोषितः। गर्भिण्याः प्रसवायासु स्नुतवानन्विनाद्वधिः"। "यथा वातः पुष्करिणीं सर आदिकं सर्वतः समिङ्गयति सम्यक् चालयति एवैवं तव गर्भ एजतु कम्पतामृ । इतस्ततः सञ्चरतु । दशमास्यो दश मासान् गर्भे स्थितो निरैतु" । निर्गच्छतु "वातो यथा कम्पमानो वनं कम्पयति स्वयम् । यथा समुद्रश्चलति चाल्यते वाथ वायुना । स्थित्वा दशैव मासांस्त्वं गर्भोल्बेन सुवेष्टितः । निर्गच्छ जठरान्मातुर्जरायुजठरात् पतेत् । दशमासान्तुवित्वासौ जननीजठरे सुखम् । निर्गच्छतु सुखं जीवो जननी चापि जीवतु' भा० ।

दशमिन् त्रि० नवतेरूर्द्ध्वं दशमी वाऽवस्थाभेदोऽस्यास्य